

De la paella al bany

Dades generals:

IES Frederic Mompou

Baix Llobregat

Ferran Polo

fpolo@xtec.cat



Dades de l'experiència:

"Es vol institucionalitzar, dins de l'institut Frederic Mompou de Sant Vicenç dels Horts, un servei per a tota la seva comunitat educativa, que recull l'oli vegetal domèstic que ja sigui deixalla. Aquest oli es transforma en sabó perfumat per a les mans. Per estimular l'hàbit entre les famílies perquè no llencin l'oli per l'aigüera i el portin a l'institut, se'ls ofereix canviar un litre d'aquest oli per dues pastilles de sabó".

L'Aula Oberta de quart (quatre noies i sis nois) són els encarregats d'oferir aquest servei. Alhora aprenen a fer un bon sabó. Però per millorar el producte final i economitzar esforços els cal conèixer bé què tenen entre mans. Què és una mescla, per què es fa una emulsió, com separar mescles homogènies eficaçment, o bé per què l'alcohol treu la pudor de peix fregit, entre d'altres, són algunes de les coses que aprenen. Com també d'altres continguts conceptuals i procedimentals: mesures, càlculs matemàtics, pressupostos, comptabilitat, recollida de dades, mètode experimental d'assaig i errada, sintetitzar, redactar, recerca per internet d'informació i imatges, elaboració de dossier, presentacions en PowerPoint,...

Primer però, s'han hagut de convèncer que aquest servei és necessari. Només ha calgut veure com diàriament es llencen litres i litres d'aquest tipus oli a les clavegueres, per després tornar-lo a extreure en una depuradora, amb l'alt cost econòmic i energètic que això implica. No fer-ho comportaria un gran cost mediambiental.

S'han adonat, que com ells, la comunitat educativa no té suficient informació. Cal donar-la, explicar el que ja sabem. Per fer-ho es llença una campanya publicitària, identificant prèviament els tres elements bàsics de qualsevol campanya: un logo, un slogan i un argumentari.

D'aquesta manera queden plantejats els dos grans reptes que com a grup classe se'ns presenten: Saber transformar l'oli en sabó de forma eficient i saber vendre el servei a la resta de la comunitat educativa del nostre institut.

Tenim doncs una aula, que durant dues hores setmanals, es converteix en una mini empresa, on es fa tot el procés tecnològic: l'obtenció de matèries primeres (l'oli per reciclar), la transformació (en sabó amb tots els diferents passos i processos en un treball en cadena on cadascú hi té una responsabilitat) i la comercialització (el bescanvi oli per sabó).

Tot plegat procurant mantenir una metodologia el més dialògica possible; algunes de les fases principals són les següents: tenim un problema, com el resolem?, quines propostes hi ha?, discussió sobre elles, elecció de la que sembla millor, dur-la a terme, comprovar els resultats, com millorar? i seguir el cicle. Així, per exemple, s'ha trigat uns dos mesos en trobar les proporcions idònies de sosa, aigua i oli per fer la barreja. Cal dir, però que en alguns moments he hagut d'intervenir directament per no quedar aturats en el procés.

Amb aquesta experiència s'aconsegueix fer augmentar l'autoestima de l'alumnat. Estan fent un servei d'utilitat col·lectiva amb un cert reconeixement públic. Cal dir que el nostre institut forma part de la xarxa d'escoles verdes (per això la construcció dels filtres, motlles inicials i assecador s'han fet amb fustes reutilitzades). També s'afavoreix el foment de la responsabilitat per pressió del grup (si hom no compleix, la cadena es trenca i no tenim producció). Actualment s'està produint amb un funcionament autònom per part de totes i tots.

Redacció: Ferran Polo, gener de 2008

Aprentatges que s'han donat:

- Aprentatges sobre les mescles
- Aprentatges matemàtics: mesures, recollida de dades, comptabilitat, etc.
- Aprentatges relatius a la recerca, anàlisi i presentació de la informació.
- Autoestima i d'altres valors.

Descripció del servei:

Transformació de l'oli usat en sabó perfumat per a les mans.

Àmbits de servei: Medi ambient



Matèries implicades: Experimentals, ciències socials, matemàtiques, llengües i informàtica.

Nivells educatius: Educació obligatòria

Edats dels participants: 14-16 anys

Data d'inici del projecte: Setembre 2007

Data de finalització del projecte: En curs

Entitats que participen a l'experiència: IES Frederic Mompou

Dades de contacte:

Adreça: Av. Mas Picó 65-69

Població: Sant Vicenç dels Horts

Comarca: Baix Llobregat

Telèfon: 93 656 38 01